

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора
ЦДУ ім. В.Винниченка
від «08» грудня 2022 р.
№ 216-ун

**Програма та інструкція вступного інструктажу
з питань охорони праці для працівників
Центральноукраїнського державного університету
(Інструкція з охорони праці № 145)**

Програма вступного інструктажу для працівників

1. Загальні відомості про заклад, характерні особливості, об'єкти підвищеної небезпеки.
2. Загальні правила поведінки працівників на території закладу.
3. Основні положення Закону України "Про охорону праці", кодексу законів про працю та нормативних актів про охорону праці.
4. Правила внутрішнього трудового розпорядку закладу, відповідальність за порушення цих правил.
5. Система управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці.
6. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори та засоби індивідуального і колективного захисту від них.
7. Основні вимоги виробничої санітарії та особистої гігієни.
8. Порядок розслідування та оформлення нещасних випадків та професійних захворювань.
9. Пожежна безпека. Способи та засоби запобігання пожежам, вибухам, аваріям. Дії персоналу при їх виникненні.
10. Перша допомога потерпілим. Дії працівника у разі нещасного випадку.
11. Про дотримання обмежень запобігання поширенню ГРВІ COVID-19.
12. Дії у надзвичайних ситуаціях: При отриманні сигналу «Повітряна тривога».

Вступний інструктаж з охорони праці

1. Загальні відомості про заклад, характерні особливості, об'єкти підвищеної небезпеки

Педагогічна освіта на Кіровоградщині має давню історію. Ще 1881 року при громадській жіночій гімназії міста Єлисаветграда був відкритий VIII додатковий педагогічний клас. На початку ХХ століття народного вчителя готували також педагогічні курси та духовна семінарія.

Першим реальним кроком із створення вищого педагогічного закладу на Єлисаветградщині стало відкриття 1 червня 1921 року вищих педагогічних курсів, які готували вчителів для початкових шкіл. У краї розгорнулася боротьба з неписьменністю, бракувало викладачів у школах, тому випускники педкурсів не лише працювали в початковій ланці, а й часто ставали викладачами всіх навчальних предметів у старших класах, вели значну громадську та просвітницьку роботу серед населення.

1 жовтня 1930 року Рада Народних Комісарів УРСР прийняла офіційну постанову про відкриття інституту народної освіти, який складався з чотирьох факультетів: техніко-математичного, агро-біологічного, історико-економічного та мовно-літературного. Було утворено п'ять кафедр: математики, біології, історії, педагогіки, української мови і літератури. В інституті працювало 26 викладачів. Навчалось більше 300 студентів.

1933 року інститут соціального виховання реорганізується в педагогічний інститут з фізико-математичним і хіміко-біологічним факультетами із строком навчання чотири роки. Кількість викладачів зростає до 32, працює 7 кафедр. 1935 року на базі Кіровоградського педінституту утворюється учительський інститут з дворічним строком навчання.

1 вересня 1939 року поряд з учительським інститутом відновлюється і педагогічний інститут у складі трьох факультетів: фізико-математичного, географічного, мови і літератури з російським та українським відділеннями. Кіровоградський інститут у передвоєнні роки перетворився у великий навчальний комплекс, що складався зі стаціонарного та заочного педагогічного й учительського інститутів і вечірнього учительського інституту. В ньому діяло 12 наукових кафедр та налічувалося 62 особи професорсько-викладацького складу. Інститут мав один навчальний корпус, 5 лабораторій, 9 навчальних кабінетів, бібліотеку з фондом у 80 тисяч томів, ботанічний сад з оранжереєю, три майстерні. Крім того, при інституті працював робітфак. З 1929 по 1941 років Кіровоградський педагогічний і учительський інститут підготували 2025 висококваліфікованих вчителів для школи.

У 1992 році Кіровоградському державному педагогічному інституту присвоєно ім'я Володимира Кириловича Винниченка.

4 квітня 1997 року Постановою Кабінету Міністрів України Кіровоградському державному педагогічному інституту було надано статус державного педагогічного університету. Ця подія започаткувала новий етап історії вищого педагогічного закладу освіти на Кіровоградщині.

Освітній процес університету відбувається в навчальних кабінетах і лабораторіях, лекційних залах, майстернях, обладнаних сучасним обладнанням, комп'ютерною технікою, що розташовані:

Корпус №1 (двоповерховий) - історичний, психолого-педагогічний факультет, приймальня ректора, канцелярія, їдальня № 1, гаражі, майстерні, вул. Шевченка, 1;

Корпус № 2 (двоповерховий) - факультет фізичного виховання, вул.Пермська, 5;

Корпус № 4 (семиповерховий) - фізико-математичний факультет, факультет іноземних мов, вул. Шевченка, 1, їдальня № 2;

Корпус № 5 (п'ятиповерховий) - факультет філології та журналістики, адміністрація, вул. Шевченка, 1;

Корпус № 6 (двоповерховий) - природничо-географічний факультет, вул. Дзержинського. 42.

Гуртожитки університету розташовані за адресою: дев'ятиповерхові гуртожитки № 3, № 4 - вул. Полтавська, 35, 37, гуртожиток №1 - п'ятиповерховий.

Об'єктами підвищеної небезпеки на території ліцею є:

- електрощитові;
- електрообладнання в кабінетах;

- електричні розетки;
- переносні електричні подовжувачі;
- комп'ютери, копіювальна техніка;
- електроплита;
- електрокип'ятильники;
- обладнання в їдальні;
- прилади в кабінетах хімії, фізики, інформатики;
- територія університету під час ожеледиці.

2. Загальні правила поведінки працівників на території закладу

2.1. Відповідно до Правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників університету працівники зобов'язані:

- берегти державну власність;
- виконувати вимоги охорони праці, електро- та пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями;
- тримати в порядку і чистоті своє робоче місце, не порушувати санітарні правила у службових та загальних приміщеннях;
- утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки;
- додержуватись дисципліни праці, виконувати правила внутрішнього розпорядку, правил безпечної поведінки.

2.2. Працівники університету зобов'язані:

- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці;
- додержувати зобов'язань щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу;
- співробітничати з адміністрацією у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати посилюючих заходів щодо усунення будь-якої ситуації, яка створює загрозу його здоров'ю чи життю або здоров'ю людей, які його оточують, повідомляти про небезпеку безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

2.3. Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, повідомляти про небезпеку свого безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

2.4. Забороняється палити в кабінетах, приміщеннях, холах. Палити дозволяється тільки в спеціально відведених для цього місцях.

2.5. Забороняється приносити й зберігати легкозаймисті й вибухонебезпечні речовини в кабінетах і інших робочих приміщеннях.

2.6. У випадку виявлення будь-яких недоліків необхідно повідомити про це керівникові або особі, відповідальній за протипожежний стан, і тільки після цього залишати приміщення.

2.7. За невиконання вимог цієї інструкції порушник несе відповідальність згідно із Правилами внутрішнього трудового розпорядку й чинного законодавства.

3. Основні положення закону України «Про охорону праці», Кодексу законів про працю та нормативних актів про охорону праці

3.1. Законодавство про охорону праці

Законодавство про охорону праці складається з Закону «Про охорону праці», «Кодексу законів про працю України» та інших нормативних актів.

3.2. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці

Державна політика охорони праці базується на принципах:

- пріоритету життя і здоров'я працівників та здобувачів освіти;
- відповідальності власника (адміністрації) за створення безпечних і нешкідливих умов праці;
- соціального захисту працівників та здобувачів освіти, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань;
- здійснення навчання населення, професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці.

3.3. Права працівника на охорону праці при укладанні трудового договору

Умови трудового договору не можуть містити положень, які не відповідають законодавчим та іншим нормативним актам про Охорону праці, що діють на Україні.

При укладанні трудового договору працівник має бути проінформований адміністрацією під розписку про умови праці в університеті, наявність на його робочому місці небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які ще не усунуто, можливі наслідки їх впливу на здоров'я та про його права на пільги і компенсації за роботу в таких умовах відповідно до законодавства і колективного договору.

Забороняється укладання трудового договору з громадянином, якому за медичним висновком протипоказана запропонована робота за станом здоров'я.

3.4. Права працівника на охорону праці під час роботи в закладі

Умови праці на робочому місці, а також санітарно-побутові умови повинні відповідати вимогам нормативних актів про охорону праці. Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я, або для людей, які його оточують і навколишнього середовища.

Факт наявності такої ситуації підтверджується інженером з охорони праці з участю представника профспілки, а в разі виникнення конфлікту - відповідним органом державного нагляду за охороною праці з участю представника профспілки.

За період простою з цих причин, а не з вини працівника, за ним зберігається середній заробіток.

Працівник має право розірвати трудовий договір за власним бажанням, якщо адміністрація не дотримується законодавства про охорону праці, умов колективного договору з цих питань, у цьому випадку працівникові виплачується вихідна допомога в розмірі, передбаченому колективним договором, але не менше тримісячного заробітку.

Працівника, який за станом здоров'я потребує надання легшої роботи, адміністрація повинна відповідно до медичного висновку перевести, за його згоди, на таку роботу тимчасово або без обмеження строку.

Оплата праці при переведенні працівника за станом здоров'я на легшу ніжче оплачувану роботу або виплата йому допомоги по соціальному страхуванню проводиться згідно з законодавством.

3.5. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань

Усі працівники підлягають обов'язковому соціальному страхуванню адміністрацією від нещасних випадків і професійних захворювань. Страхування здійснюється в порядку і на умовах, що визначаються законодавством і колективним договором.

3.6. Права працівника на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці

Працівник, зайнятий на роботі з важкими та шкідливими умовами праці безкоштовно забезпечується молоком або рівноцінними харчовими продуктами, мають право на скорочення тривалості робочого часу, додаткову оплачувану відпустку, оплату праці у підвищеному розмірі, що надаються в передбаченому законодавством порядку і колективним договором.

3.7. Видача працівнику спецодягу, інших засобів індивідуального захисту, миючих засобів

На роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, а також роботах пов'язаних із забрудненням або здійснюваних у несприятливих температурних умовах, працівнику видається безкоштовно за встановленими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також миючі засоби.

Адміністрація повинна компенсувати працівникові витрати на придбання спецодягу та інші засоби індивідуального захисту, якщо встановлені норми строк видачі цих засобів порушено і працівник був змушений придбати їх за власні кошти. У разі дострокового зносу цих засобів не з вини працівника адміністрація зобов'язана їх придбати за рахунок закладу.

3.8. Відшкодування адміністрацією збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я

Адміністрація зобов'язана відшкодувати працівникові шкоду, заподіяну йому каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків, у повному розмірі втраченого заробітку відповідно до законодавства і колективного договору, а також сплатити потерпілому одноразову допомогу.

Якщо нещасний випадок трапився внаслідок невиконання потерпілим вимог нормативних актів про охорону праці, розмір одноразової допомоги може бути зменшено в порядку, що визначається колективним договором. Факт наявності вини потерпілим встановлюється комісією з розслідування нещасного випадку.

Адміністрація відшкодовує потерпілому витрати на лікування (в тому числі санаторно-курортні), протезування, придбання транспортних засобів, догляд за ним та інші види медичної і соціальної допомоги відповідно до медичного висновку, що видається у встановленому порядку.

За працівником, який втратив працездатність у зв'язку з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням, зберігається місце роботи (посада) та середня заробітна плата на весь період до відновлення працездатності або визнання його у встановленому порядку інвалідом.

Час перебування на інвалідності у зв'язку з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням зараховується до стажу роботи для призначення пенсії за віком.

3.9. Охорона праці жінок та осіб молодше 18 років

Забороняється застосування праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, на підземних роботах, крім деяких підземних робіт (нефізичних робіт або робіт по санітарному та побутовому обслуговуванню), а також залучення жінок до підіймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми.

Забороняється застосування праці неповнолітніх, тобто осіб віком до вісімнадцяти років, на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах.

Забороняється також залучати неповнолітніх до підіймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми. Неповнолітні приймаються на роботу лише після попереднього медичного огляду.

Забороняється залучати неповнолітніх до нічних, надурочних робіт та робіт у вихідні дні.

4. Правила внутрішнього трудового розпорядку закладу

Правила внутрішнього трудового розпорядку ЦПУ ім. В.Винниченка мають на меті забезпечення чіткої організації праці, належних, безпечних і здорових умов праці, підвищення її продуктивності та ефективності, раціонального використання робочого часу, зміцнення трудової дисципліни.

Трудова дисципліна забезпечується створенням необхідних організаційних та економічних умов для нормальної високопродуктивної праці, відповідальним і свідомим ставленням працівників до роботи, а також заохоченням за сумлінну працю.

4.1. Порядок прийняття на роботу та звільнення працівників

4.1.1. Працівник має право реалізовувати свої здібності до продуктивної праці шляхом укладення трудового договору з одним або одночасно кількома роботодавцями, якщо інше не передбачене законодавством, колективним договором або угодою сторін. Сумісництвом вважається виконання працівником, окрім основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час у тій же установі або іншій, або за наймом.

4.1.2. Прийом працівників на роботу здійснюється у відповідності до вимог КЗпП, та інших нормативних документів.

4.1.3. Прийняття на роботу оформляється наказом з яким ознайомлюють працівника під розпис. У наказі має бути зазначено найменування посади у відповідності з класифікатором професій, умови оплати праці та інші суттєві умови трудового договору.

Фактичне допущення працівника до роботи вважається укладенням трудового договору незалежно від того, чи було прийняття на роботу оформлено належним чином.

4.1.4. Припинення дії трудового договору може мати місце тільки з підстав, передбачених КЗпП. У день звільнення керівник кадрової служби повинен видати працівникові його трудову книжку з внесеним до неї записом про звільнення. Записи про причини звільнення в трудовій книжці мають робитись у точній відповідності з формулюваннями чинного законодавства і з посиланням на відповідну статтю, пункт КЗпП.

День звільнення вважається останнім днем роботи.

4.2. Відповідальність працівників за порушення Правил внутрішнього трудового розпорядку

4.2.1. Дисциплінарні стягнення застосовуються до працівників за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків.

4.2.2. За порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один з таких заходів стягнення:

- догана;
- звільнення.

4.2.3. Повне або часткове позбавлення премії, зменшення або скасування надбавок та інших заохочувальних виплат може провадитися незалежно від дисциплінарного стягнення на умовах, визначених колективним договором або положення про оплату праці та преміювання.

4.2.4. Зняття стягнення оголошується наказом.

5. Система управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці

5.1. Обов'язки адміністрації щодо охорони праці

Адміністрація зобов'язана створити в кожному структурному підрозділі і на робочому місці умови праці відповідно до вимог нормативних актів, а також забезпечити додержання прав працівників, гарантованих законодавством про охорону праці.

З цією метою адміністрація забезпечує функціонування системи управління охороною праці, для чого:

- створює службу охорони праці і призначає відповідальних осіб за охорону праці, пожежну безпеку в структурних підрозділах, лабораторіях, майстернях;
- затверджує посадові інструкції;
- розробляє за участю профспілок і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів з охорони праці;
- забезпечує усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань і виконання профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;
- організовує проведення атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці в порядку і строки, що встановлюються законодавством, вживає за їх підсумками заходів щодо усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів, встановлює пільги і компенсації;
- розробляє і затверджує положення, інструкції, інші нормативні акти про охорону праці, що діють в межах закладу;
- розробляє правила внутрішнього розпорядку;
- здійснює постійний контроль за додержанням працівниками технологічних процесів, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва використання засобів колективного та індивідуального захисту, виконання робіт відповідно до вимог щодо охорони праці;
- у разі виникнення в університеті надзвичайної ситуації і нещасних випадків адміністрація зобов'язана вжити термінових заходів для допомоги потерпілим, залучити при необхідності професійні аварійно-рятувальні формування.

5.2. Обов'язки працівника щодо виконання вимог нормативних актів про охорону праці

Працівник зобов'язаний:

- Знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншим обладнанням, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту.
- Додержуватись зобов'язань щодо охорони праці, передбачених колективним договором та правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу.
- Проходити у встановленому порядку попередні та періодичні медичні огляди.
- Співробітничати з власником у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати посилюючих заходів щодо усунення будь-якої виробничої ситуації, яка створює загрозу йому чи здоров'ю людей, які його оточують, і навколишньому природному середовищу, повідомляти про небезпеку свого безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

5.3. Відповідальність працівника за порушення вимог щодо охорони праці

За порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, створення перешкод для діяльності посадових осіб, органів державного нагляду за охороною праці і представників професійних спілок винні працівники притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із чинним законодавством.

5.4. Попередні та періодичні медичні огляди

Адміністрація зобов'язана за свої кошти організувати проведення попереднього (при прийнятті на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, або таких, де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року.

Адміністрація має право притягнути працівника, який ухиляється від проходження обов'язкового медичного огляду, до дисциплінарної відповідальності і зобов'язана відсторонити його від роботи без збереження заробітної плати.

5.5. Навчання та інструктаж з питань охорони праці

Усі працівники при прийнятті на роботу і в процесі роботи проходять в закладі інструктаж (навчання) з питань охорони праці, надання першої (долікарської) медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, про правила поведінки при виникненні аварій.

Працівники, зайняті на роботах з підвищеною небезпекою або там, де є потреба у професійному доборі, повинні проходити попереднє спеціальне навчання і один раз на рік перевірку знань відповідних нормативних актів про охорону праці.

Забороняється допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання, інструктаж та перевірку знань з охорони праці.

6. Основні небезпечні шкідливі виробничі фактори та засоби індивідуального і колективного захисту від них

6.1. Небезпечні й шкідливі виробничі фактори по природі дії діляться на 4 групи:

- *фізичні* – підвищена або знижена температура повітря робочої зони, небезпечний рівень напруги в електричній мережі, замикання якої може відбутися через тіло людини, відсутність або недостатність природного висвітлення, підвищена яскравість світла тощо;
- *хімічні* – загальнотоксичні, подразнюючі, канцерогенні, мутагенні, впливаючи на репродуктивну функцію;
- *біологічні* – мікроорганізми (бактерії, віруси тощо), макроорганізми (рослини й тварини);
- *психофізіологічні* – фізичні перевантаження, розумове перевантаження, перевантаження аналізаторів, монотонність праці, емоційні перевантаження.

6.2. Для забезпечення безпеки працівників від небезпечних виробничих факторів застосовуються засоби колективного захисту, які повністю або частково закривають доступ у зону, у якій діють небезпечні фактори, і виключають їхню дію у випадку проникнення людини в простір, де вони виникають.

6.3 Засоби колективного поділяються на наступні класи:

- засоби для нормалізації повітряного середовища приміщень і робочих місць. До них відносяться різні види місцевої, загальнообмінної й приточно-витяжної вентиляції, кондиціонери, шафи й інше обладнання для локалізації шкідливих факторів, різні системи підігріву й дезодорації повітря, засоби автоматичного контролю й сигналізації стану повітряного середовища.
- засоби для нормалізації освітлення виробничих приміщень і робочих місць. До них відносяться лампи розжарювання й газорозрядні лампи (люмінесцентні, ртутні, дугові, металогалогенні, натрієві, ксенонові), різні види світильників, скляні прорізи стін, стель і покрівель, світлозахисне обладнання й світлофільтри.
- засоби для захисту від шкідливих і небезпечних факторів. Захист від шкідливих хімічних речовин, пилу, газу забезпечується засобами для нормалізації повітряного середовища.

6.4. Засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) є: спецодяг, спецвзуття, головні убори, каски, маски, шоломи, рукавички, протигази, респіратори, захисні окуляри, світлофільтри, протишумові прилади, запобіжні пояси, електрозахисні засоби, пасти, мазі тощо. Перед застосуванням ЗІЗ повинні бути перевірені. При огляді перевіряють зовнішній стан: наявність застібок і гудзиків, відповідність потрібному розміру і зросту. Гумові рукавички перевіряють на відсутність проколів і тріщин, злегка надуваючи і швидко стискаючи біля основи.

6.5. ЗІЗ органів дихання поділяються на дві групи: фільтруючі, які забезпечують захист в умовах достатньої кількості кисню (не менше 18 % у повітрі) і обмеженого вмісту шкідливих речовин, та ізолюючі, які забезпечують захист в умовах недостатньої кількості кисню і необмеженого вмісту шкідливих речовин у повітрі.

7. Основні вимоги виробничої санітарії та особистої гігієни

Всі працівники повинні дотримуватися правил особистої гігієни:

Працювати в зручному взутті, щільно сидячою на носі, на непромокаючій і нековзній підшві, в охайному одязі;

Під час роботи (в залежності від умов праці) користуватися спецодягом і запобіжними пристосуваннями.

Працівникам харчоблоку забороняється перебувати на робочих місцях без санітарного одягу та формених головних уборів. Вони повинні дотримуватися чистоти рук, обличчя, тіла, коротко стригти нігті. Забороняється носити прикраси (крім обручок).

Верхній одяг і особисті речі слід зберігати в спеціально відведених приміщеннях або місцях.

Приймати їжу тільки в призначених для цього місцях, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. Прийом їжі на робочому місці забороняється.

Для забезпечення санітарно-побутових зручностей працівників в закладі обладнати:

- місце для прийому їжі;
- гардероби (шафи, вішалки та ін.) для зберігання одягу та особистих речей;
- душові, умивальники;

Працівники повинні проходити медичні огляди в встановлені терміни правилами;

Відповідальність за дотримання правил особистої гігієни і зміст робочого місця в належному стані несе кожен працівник.

У навчальному закладі на робочих місцях повинні бути створені необхідні санітарно-гігієнічні умови праці відповідно до вимог виробничої санітарії. Ці норми регламентують необхідні для здоров'я і сприятливої праці. Площа і об'єм виробничих приміщень, освітлення та опалення, метеорологічні умови (температура, вологість, тиск і швидкість руху повітря), шум і вібрація, вміст пилу в повітрі і т.д.

Температура повітря на постійному робочому місці в приміщенні в теплий період року не може перевищувати 28 градусів Цельсія, а в холодний період року повинна бути в межах + 18 - +22 градус Цельсія.

Оптимальна відносна вологість повітря на постійному робочому місці в приміщенні визначається в межах 40% - 60%, що допускається - до 75%.

Освітлення виробничих, допоміжних і навчальних приміщень може бути природним і штучним. Вимоги до освітлення: достатня освітленість робочих поверхонь, раціональне напрямом світла на них, відсутність різких тіней і відблисків на робочих місцях (поверхнях). Роботодавець повинен забезпечити захист працівників від впливу шкідливих виробничих факторів.

8. Порядок розслідування та оформлення нещасних випадків та професійних захворювань

Законодавство України з питань охорони праці передбачає порядок розслідування нещасних випадків та їх документальне оформлення.

В Постанові, затвердженій Кабінетом Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337, міститься перелік тих нещасних випадків, які підлягають розслідуванню. До них віднесені травми, гострі професійні захворювання та отруєння, теплові удари, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом та блискавкою, ушкодження в наслідок аварій, пожеж, стихійного лиха (землетруси, зсуви, поводи, урагани тощо), контакту з тваринами, комахами та іншими представниками фауни і флори.

На облік беруться лише ті з них, що трапилися:

- під час виконання трудових обов'язків, а також дій в інтересах закладу без всякого доручення на те;
- на робочому місці, на території закладу або в іншому місці роботи протягом робочого часу, включаючи і перерви;
- під час приведення в порядок знаряддя виробництва, засобів захисту, одягу перед початком або після закінчення роботи, а також для особистої гігієни;
- під час проїзду на роботу або з роботи на транспорті закладу або власному транспорті, який використовується в інтересах виробництва, проїзд на транспорті сторонньої організації, якщо між закладом і сторонньою організацією є договір або по заявці;
- під час аварій (пожеж та інше), а також під час їх ліквідації на виробничих об'єктах;
- під час надання закладом шефської допомоги;
- у робочий час при прямуванні пішки, на громадському транспорті або транспорті закладу чи сторонньої організації з працівником, робота якого пов'язана з переміщенням між об'єктами обслуговування;
- під час прямування пішки чи на транспортному засобі до місця роботи чи назад за разовим завданням без оформлення посвідчення про відрядження.

Якщо має місце один із перерахованих випадків і в результаті його наступила непрацездатність впродовж одного і більше робочих днів або виникла необхідність переведення його на іншу легшу роботу терміном не менше як на один день, складається акт за формою Н-1.

Розслідуванню нещасних випадків, пов'язаних з заподіянням тілесних ушкоджень іншою особою або вбивство працівника під час перебування його на роботі, проводиться в такому ж порядку. При цьому питання щодо складання акта за формою Н-1 та взяття випадку на облік вирішується комісією з розслідування з врахуванням матеріалів внутрішніх органів і прокуратури.

Якщо в результаті розслідування встановлено, що смерть є наслідком самогубства або звичайної смерті працівника, а також наступила в результаті вчинення ним злочину, акт за формою Н-1 не складається і не береться на облік як виробничий. Рішення про відмову складання акта форми Н-1 комісією приймається лише при наявності офіційного висновку уповноважених органів:

- а) судово-медичної експертизи (відповідного медичного закладу) про факт звичайної смерті;
- б) прокуратури - про самогубство;
- в) суду - про визнання потерпілого злочинцем.

Не складається акт форми Н-1 та не береться на облік нещасний випадок, що стався внаслідок травлення алкоголем і наркотичними речовинами або внаслідок їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця та інше), якщо це не викликалось застосуванням цих речовин у виробничих процесах або неправильним їх зберіганням і транспортуванням.

Факт отруєння повинен бути підтверджений висновком медичного закладу. Якщо сталося викрадення працівника під час виконання ним службових обов'язків, розслідування ведеться у встановленому порядку, а рішення про складання акта форми Н-1 та взяття на облік приймається комісією.

Нещасні випадки, що сталися під час перерв (технологічних, санітарно-оздоровчих, для приймання їжі та ін.) розслідуються у встановленому порядку, але рішення про складання акта та взяття на облік приймається комісією з розслідування залежно від обставин і причин.

Не оформляються актом Н-1 та не беруться на облік нещасні випадки, що сталися під час проведення розважальних (в т.ч. і спортивних ігор), якщо при цьому відсутній виробничий фактор.

Якщо потерпілий перебував на території у вихідні та святкові дні і мав на те доручення або йшов на збори, парад, одержувати зарплату тощо, то розслідування ведеться на загальних підставах. У всіх інших випадках не складається акт за формою Н-1 та не ведеться облік.

Не беруться на облік і не складаються акти за формою Н-1 на випадки, що сталися з працівником при прямуванні на роботу або з роботи пішки, на громадському або власному транспорті. Аналогічно при випадках, що трапилися за місцем постійного проживання.

Контроль за своєчасним і правильним розслідуванням та обліком нещасних випадків веде державне управління з нагляду за охороною праці. Громадський контроль здійснюють трудові колективи через обраних ними уповноважених - професійні спілки, в особі своїх виборних органів і представників.

Якщо трапився нещасний випадок

1. Про кожний **нешасний випадок** очевидець, працівник, здобувач освіти, який його виявив, або сам потерпілий повинен **доповісти безпосередньо керівникові робіт**; вжити заходи для надання лікарської допомоги.

2. **Керівник**, одержавши повідомлення про нещасний випадок, зобов'язаний:

- негайно організувати медичну допомогу потерпілому та його доставку до лікувально-профілактичного закладу (медпункт, медсанчастина, поліклініка, лікарня тощо), а також повідомити про те, що сталося, керівника підрозділу, керівника підприємства.
- зберегти до прибуття комісії з розслідування обставини на місці події у такому стані, в якому були в момент події (якщо це не загрожує життю й здоров'ю інших працівників і не приведе до більш тяжких наслідків), а також вжити заходи до недопущення повторення того, що сталося.

3. Лікувально-профілактичний заклад про кожне звернення потерпілого від нещасного випадку, що не був зареєстрований на підприємстві, повинен протягом доби інформувати керівника підприємства, де працює потерпілий, а в разі виявлення гострого професійного отруєння (захворювання) також санепідемстанцію, надсилаючи екстрене повідомлення на кожного потерпілого за формою. Таке саме екстрене повідомлення надсилається керівникові підприємства для вжиття заходів для запобігання подібних випадків.

4. Керівник закладу, одержавши повідомлення про нещасний випадок, наказом призначає комісію з розслідування у складі керівника (спеціаліста) служби охорони праці підприємства (голова комісії), керівника структурного підрозділу або головного спеціаліста. До комісії входять також

представник профспілкової організації, членом якої є потерпілий, а в разі гострих професійних отруєнь (захворювань) – спеціаліст санепідемстанції. Якщо потерпілий не є членом профспілки, то до складу комісії входить уповноважений трудового колективу з питань охорони праці.

5. Комісія з розслідування зобов'язана протягом **3 днів** з моменту події:

- а) обстежити місце нещасного випадку, опитати очевидців і осіб, які причетні до нього, та одержати пояснення потерпілого, якщо це можливо;
- б) розглянути відповідність умов праці до засобів виробництва проекту і паспортів, а також дотримання вимог нормативно-технічної документації з експлуатації устаткування і нормативних актів з охорони праці;
- в) встановити обставини і причини нещасного випадку, визначити відповідальних за це осіб, а також розробити заходи щодо запобігання подібних випадків;
- г) якщо комісія дійшла висновку, що випадок зв'язаний з виробництвом, то складається акт за формою Н-1 у п'яти примірниках, в якому зазначається вина підприємства, потерпілого або іншої (сторонньої) особи і надсилається керівникові підприємства на затвердження.

До акта за формою Н-1 додається пояснення очевидців, потерпілого, а також у разі необхідності, паспорти, схеми, фотографії та інші документи, що характеризують стан робочого місця (устаткування, апаратури, тощо) з зазначенням небезпечних і шкідливих виробничих факторів.

Нещасні випадки, що оформляються актом за формою Н-1 реєструються у закладі в спеціальному журналі.

Через **добу** після закінчення розслідування затверджений керівником акт Н-1 в кількості п'яти примірників видається:

- один примірник потерпілому або особі, що представляє його інтереси;
- керівникові цеху або іншого структурного підрозділу, де стався нещасний випадок, для здійснення заходів щодо запобігання подібних випадків;
- державному інспектору з нагляду за охороною праці;
- профспілковій організації підприємства;
- керівнику (спеціалісту) служби охорони праці.

Копія акта за формою Н-1 у разі гострого професійного отруєння надсилається до санепідемстанції.

Акт за формою Н-1 разом з матеріалами розслідування підлягає зберіганню протягом **45 років** на підприємстві, де трапився нещасний випадок.

Якщо про нещасний випадок потерпілий своєчасно не повідомив свого безпосереднього начальника або керівника закладу і втрата працездатності потерпілого настала не відразу, потерпілий повинен написати заяву особисто або за допомогою особи, що представляє його інтереси, і після цього проводиться розслідування.

Однак, з моменту нещасного випадку при цьому не повинно пройти більше одного року.

Протягом **10 днів** після подання заяви комісія з розслідування вирішує питання про складання акта за формою Н-1.

Нещасний випадок, що трапився з працівником, на іншому підприємстві, де він перебував у відрядженні або за завданням керівника свого підприємства, розслідується в організації, де трапився нещасний випадок за участю представника свого закладу.

Випадки з сумісниками розслідуються на підприємствах, де вони суміщають.

Нещасні випадки, що трапляються із здобувачами освіти, що перебувають на практиці, повинні розслідуватись підприємством, де трапився цей випадок за участю представника свого закладу освіти.

Нещасні випадки, що трапились з працівниками автотранспорту під час виконання ними службових обов'язків, розслідуються в установленому порядку з урахуванням матеріалів державних органів з нагляду за безпекою руху. Указані органи повинні видати матеріали свого розслідування не пізніше 10 днів з моменту випадку підприємству, де працює потерпілий. Навіть коли водій винний в усьому, що трапилось, складання акта за формою Н-1 проводиться і випадок береться на облік.

Якщо при нещасному випадку потерпіли два або більше працівників і є випадки, що закінчилися смертельним наслідком, ведеться спеціальне розслідування.

Розслідуванню підлягають випадки хронічних професійних захворювань і отруєнь.

До професійних захворювань відносять захворювання, яке настає в результаті виконання професійних обов'язків під впливом виробничого середовища Перелік хвороб, віднесених до професійних захворювань, затверджений МОЗ.

Факт професійного захворювання встановлюється на підставі клінічних даних і санітарно-гігієнічної характеристики умов праці, що складається санепідемстанцією на підставі запиту спеціаліста з профпатології лікувально-профілактичного закладу, що обслуговує дане підприємство.

В разі підтвердження спеціалістом з профпатології підозри на профзахворювання, він надсилає хворого до визначених МОЗ спеціальних лікувально-профілактичних закладів.

Розслідування такого нещасного випадку ведеться протягом **7 днів** з моменту одержання повідомлення про профзахворювання. Процес розслідування проводиться комісією, яка призначається наказом керівника санепідемстанції. Працівник санепідемстанції є головою такої комісії. Членами такої комісії є: представник профспілкової організації трудового колективу, представник лікувально-профілактичного закладу, спеціаліст профпатології місцевого органу управління охороною здоров'я і власник підприємства. В комісії можуть брати участь представники центрального органу державної виконавчої влади, місцевих органів державного нагляду за охороною праці, а також спеціалісти науково-дослідних установ і навчальних закладів МОЗ.

Власник підприємства зобов'язаний подати до комісії з розслідування дані лабораторного дослідження шкідливих факторів виробничого процесу з інструментальним вимірюванням їх значення, необхідну документацію на цей процес (технологічні регламенти, вимоги і нормативи з безпеки, тощо), забезпечити комісію з розслідування приміщенням, транспортом, засобами зв'язку, організувати друкування, оформлення і тиражування матеріалів розслідування.

Комісія завершує свою роботу складанням акта розслідування за установленими нормативними документами формою в п'яти примірниках протягом трьох діб після завершення розслідування. Один із п'яти примірників видається хворому, інші надсилаються організаціям, визначеним законодавством.

Власник підприємства в свою чергу видає наказ, де вказуються заходи щодо запобігання подібних випадків та про притягнення до відповідальності осіб з вини яких допущені порушення санітарних норм і правил, що призвели до виникнення профзахворювання. Про виконання заходів щодо запобігання профзахворюванням власник (керівник підприємства) письмово інформує санепідемстанцію у зазначений в акті термін.

Контроль за правильністю розслідування випадку профзахворювання веде державний нагляд за охороною праці МОЗ. Громадський контроль здійснюють трудові колективи через обраних ними уповноважених - професійні спілки, в особі своїх виборних органів і представників.

9. Пожежна безпека. Способи та засоби запобігання пожежам, вибухам, аваріям. Дії персоналу при їх виникненні

Підтримання на належному рівні пожежної безпеки є невід'ємною частиною загальнодержавної політики з охорони життя і здоров'я людей, національного багатства і навколишнього середовища.

Найчастіше пожежі, що трапляються в адміністративних та навчальних будівлях, мають місце з вини людей, які там працюють, через їх безвідповідальне ставлення до протипожежних заходів.

Найбільш поширеними причинами пожеж є паління в недозволених місцях, незагашені цигарки, залишені без догляду, вимкнені в мережу електронагрівальні прилади, вмикання в електромережу двох і більше споживачів великої потужності, що призводить до загорання проводів мережі, користування саморобними некаліброваними плавкими запобіжниками, користування неполадженою мережею. Поширеною причиною пожеж є також зберігання поза виділеними місцями займистих та легкозаймистих матеріалів.

Протипожежна профілактика є основною частиною заходів, що проводяться з метою безпечної експлуатації будівель. Усі заходи, що проводяться з цією метою, повинні запобігати виникненню пожеж, а при їх виникненні, локалізувати вогнище і забезпечити гасіння пожежі. Одночасно передбачається створення нормальних умов для евакуації людей і матеріальних цінностей із зони горіння.

За невиконання вимог пожежної безпеки відповідальні особи несуть адміністративне покарання.

Від кожного працівника та здобувача освіти вимагається чітке знання і суворе дотримання існуючих правил пожежної безпеки та недопущення дій, що можуть призвести до пожежі.

Коли все ж виникла пожежа, на першій її стадії повинно стати за правило: «Гасити не вогонь, а те, що горить!» У тяжких умовах виходу людей з задимленої зони в безпечне місце необхідно мати на увазі, що легше дихати через добре змочену носову хустину або рушничок.

За умов неможливості евакуації із приміщення, що горить, застосувати засоби самозахисту, виходячи з конкретних обставин.

Протипожежна профілактика передбачає завчасне визначення відповідальних за протипожежний стан в аудиторіях, лабораторіях, кабінетах, навчальних корпусах, господарчих майстернях, гуртожитках та ін. Така відповідальність покладається безпосередньо на керівників перерахованих підрозділів, а на конкретному робочому місці на особу, що працює на ньому.

Кожна з відповідальних осіб повинна забезпечити доступне місце розташування первинних засобів гасіння, ознайомлення всіх працівників та здобувачів освіти з місцем їх знаходження і методикою їх практичного застосування. Усі первинні засоби повинні зберігатися у справному стані і бути повсякчас готові для застосування.

Основні правила протипожежної безпеки у всіх підрозділах закладу та порядок дії працюючих зводяться до такого:

- виникла пожежа - негайно повідомити за номером -101 пожежно-рятувальна служба;
- вимкнути електромережу і цим зняти напругу з обладнання, вентиляції тощо;
- розпочати гасіння полум'я наявними засобами пожежогасіння (вогнегасник, пісок, ковдра, вода і інше).

Якщо неможливо зняти напругу з об'єкта, що загорівся, то треба пам'ятати, що:

а) гасити об'єкти, що живляться напругою до 380 вольт, можна вогнегасниками ВВ- 2, ВВ-5, ВВ-8, тобто вуглекислотними;

б) гасити об'єкти, що живляться напругою до 1000 вольт, можна порошковими вогнегасниками ВПВ-2, ВП-1 (останні можуть бути використані і замість ВВ-2, ВВ-5, ВВ- 8).

Усі приміщення, незалежно від їх призначення, повинні утримуватись в чистоті, а проходи, виходи, коридори, тамбури, східці не повинні заставлятися обладнанням, меблями та іншим.

Двері евакуаційних виходів повинні вільно відчинятися у напрямі виходу із будівлі і забезпечити можливість евакуації людей.

Вихід на територію, що прилягає до запасного виходу з приміщення, повинен бути вільним.

Всередині приміщень під східцями будівель забороняється влаштовувати складські приміщення, монтувати обладнання, що заважає пересуванню людей.

Застосування та зберігання балонів із стисненим газом в приміщеннях цокольних поверхів та підвальних приміщеннях категорично забороняється.

Проведення вогневих робіт (електро- та газозварювання, паяльні лампи) навіть там, де приміщення відповідає вимогам щодо проведення таких робіт, вести лише з письмового керівника закладу, а також обов'язковим письмовим погодженням з відділом «Охорони праці» («НАРЯД - ДОПУСК»).

Особи, що не пройшли інструктаж з протипожежної безпеки, до роботи не допускаються!

10. Перша допомога потерпілим. Дії працівника у разі нещасного випадку

10.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом:

- вимкнути рубильник або автоматичний вимикач;
- вимкнути мережу живлення;
- сухою палицею відкинути від потерпілого провід, що перебуває під напругою, відтягти потерпілого від електричних проводів, струмопровідних частин установки. Слід користуватися гумовими рукавичками або намотати на руку шарф, прогумований плащ тощо.
- рекомендовано стати на ізольований предмет (*суху дошку, згорток сухого спецодягу*);
- якщо після звільнення потерпілого від дії струму він не дихає, то потрібно негайно зробити штучне дихання і непрямий (*зовнішній*) масаж серця. Найбільш ефективним методом штучного дихання є *«з рота в рот»* або *«з рота в ніс»*;
- після завершення вдудвання повітря в рот чи ніс потерпілому дати можливість вільного видиху. Частота вдудвання повітря потерпілому повинна бути 12-13 разів на хвилину.

10.2. Перша допомога при переломах, вивихах, розтягненні зв'язок, суглобів, ударах:

- при переломах, вивихах необхідно надати потерпілому зручне положення, що виключає рухи пошкодженої частини тіла. Це досягається шляхом накладання шини, за її відсутності можна використати палиці, дошки, фанеру тощо;
- особливо небезпечні травми хребта. У таких випадках необхідно обережно, не піднімаючи потерпілого, підсунути під його спину дошку, щит, двері тощо;
- при переломі ребер необхідно міцно забинтувати груди або стягнути їх рушником під час видиху;
- при переломах і вивихах ключиці у підм'язову западину слід покласти вату або інший матеріал, зігнути руку в лікті під прямим кутом і прибинтувати її до тулуба;
- при переломах і вивихах кисті та пальців рук потрібно зробити так: кисть руки з вкладеним у долоню жмутом вати, бинта (*пальці зігнуті*) прикласти до шини, що має починатися біля середини передпліччя і закінчуватися біля кінчиків пальців, і перебинтувати;
- при розтягненні зв'язок суглобів – підняти хвору кінцівку вгору, накласти холодний компрес та тісну пов'язку, забезпечити спокій до прибуття лікаря;
- при ударах забезпечити потерпілому повний спокій, накласти на місце удару холодний компрес. При ударах із синцями не слід класти примочки, місце удару змастити йодом і накласти пов'язку.

10.3. Перша допомога при опіках, теплових ударах:

- при наданні першої допомоги при опіках, теплових ударах слід швидко припинити дію високої температури;
- при появі різних ознак теплового або сонячного удару потерпілого потрібно негайно вивести на свіже повітря або в тінь, покласти, розстебнути тісний одяг, на голову і на серце покласти холодні компреси, дати пити у великій кількості холодну воду, у тяжких випадках потерпіло облили холодною водою;
- при припиненні дихання або його утрудненні до прибуття медичного працівника потерпілому роблять штучне дихання.

10.4. Перша допомога при обмороженні, переохолодженні:

- обмороження виникає при місцевій дії холоду на тіло;
- при обмороженні I ступеня слід розтерти обморожені місця тіла сухою теплою тканиною до почервоніння;
- при обмороженні II-III ступенів – накласти стерильні сухі пов'язки і забезпечити негайну доставку потерпілого в лікарню;
- при легкому ступені переохолодження тіло слід розігріти розтиранням і дати випити кілька склянок теплої рідини;
- при середньому і тяжкому ступенях – тіло енергійно розтерти вовняною тканиною до почервоніння шкіри, дати багато пити.

10.5. Надання першої допомоги при пораненні й кровотечі:

- перша допомога при пораненні та кровотечі зводиться до обережного накладання на рану індивідуального пакета. При цьому мити рану водою, змивати кров з рани заборонено;
- якщо індивідуального пакета немає, для перев'язування використовуйте чисту носову хустинку. У цьому випадку приготувану для перев'язування тканину змочіть йодом так, щоб пляма йоду трохи перебільшувала розміри рани;
- при кровотечі необхідно підняти поранену кінцівку, закрити рану перев'язувальним матеріалом і притиснути ділянку біля неї на 4-5 хв, не торкаючись рани пальцем;
- за відсутності гумової трубки або стрічки, що розтягується, для джгута можна застосовувати інші матеріали (*мотузку, ремінь, рушник тощо*).

10.6. Перша допомога при отруєнні:

- причиною отруєння є проникнення в організм людини різних токсичних речовин. Захворювання починається через 2-3 год, інколи через 20-26 год;

- при харчовому отруєнні потерпілому кілька разів слід промити шлунок (примушують випити 1,5- 2 л води, а потім викликають блювання подразненням кореня язика) до появи чистих промивних вод;
- можна дати 8-10 таблеток активованого вугілля. Потім – багато чаю, але не їжу. Якщо після отруєння минула 1-2 год і отрута потрапила із шлунка до кишечника, то викликати блювання даремно.

Дії при харчовому отруєнні:

- за перших ознак харчового отруєння треба звернутися до медичного працівника, або викликати швидку допомогу за номером **103**;
- якщо є підозра, що отруєння спричинене грибами, слід негайно викликати швидку допомогу – кожна хвилина дорога;
- до прибуття медичних працівників бажано промити шлунок, а потім випити води або несолодкого чаю.

10.7. Перша допомога при ураженні хімічними речовинами:

- якщо хімічна речовина рідка, її треба негайно змити проточною водою впродовж 15-30 хв;
- якщо хімічна речовина потрапила в очі, слід промивати їх холодною водою впродовж 15-30 хв. Око треба розплющити, а струмінь води спрямовувати до його внутрішнього кутика;
- якщо речовина суха, її треба струсити чи зняти сухою ганчіркою (*не можна здувати, щоб порошок не потрапив в очі*);
- тільки після цього уражене місце потрібно промити водою;
- діти і люди похилого віку потребують негайної госпіталізації, навіть при незначному ураженні хімічними речовинами;
- за перших ознак отруєння хімічною речовиною слід викликати швидку допомогу за номером **103**; до лікарні треба взяти посуд та етикетку від хімічної речовини, що викликала отруєння.

11. Про дотримання обмежень запобігання поширенню ГРВІ COVID-19

- 11.1. При перших симптомах респіраторних захворювань (підвищеній температурі, появі кашлю, нежиті або ускладнення дихання) потрібно негайно звернутися за медичною допомогою. Обов'язково зателефонуйте сімейному лікарю.
- 11.2. Залишайтеся вдома! Самоізоляція – найдієвіший спосіб уникнути інфікування.
- 11.3. Амбулаторне (домашнє) лікування суворо заборонено у разі, якщо людина перебуває в групі ризику або має наступні симптоми: утруднене дихання, кровохаркання, нудоту, блювання, сплутаність свідомості.
- 11.4. Частіше провітрюйте приміщення. Доступ чистого повітря перешкоджає розповсюдженню вірусів.
- 11.5. Усі поверхні: дверні ручки, стільниці, клавіатуру тощо потрібно регулярно протирати дезінфікуючим засобом.
- 11.6. Регулярно мийте руки з милом протягом 30-40 секунд або обробляйте їх спиртовмісним засобом. Якщо на поверхні рук є вірус, миття рук або їх обробка спиртовмісним розчином вб'є його.
- 11.7. В громадських місцях носіть маску або респіратор.
- 11.8. По можливості не чіпайте руками очі, ніс, рот. Торкаючись руками очей, носа або рота, можна перенести вірус з поверхні рук до організму.
- 11.9. Дотримуйтесь правил респіраторної гігієни. При кашлі або чханні прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктя. Використану серветку одразу викидайте у контейнер для сміття.
- 11.10. Уникайте контактів з потенційно зараженими відходами.
- 11.11. Дотримуйтесь дистанції. Тримайтесь від людей на відстані мінімум 1,5 – 2 метра, особливо, якщо у них кашель, нежить, підвищена температура. Кашляючи або чхаючи, людина, яка хворіє на респіраторну інфекцію, поширює навколо себе дрібні каплі, що містять вірус. Якщо ви перебуваєте занадто близько до такої людини, то можете заразитися при вдиханні повітря.
- 11.12. Пройдіть лабораторне дослідження, якщо ви мали контакт з людиною хворою на COVID-19

Критерії за якими людина може вважатися контактною:

- особа проживає в одному домі з хворим на COVID-19;
- особа мала прямий фізичний контакт з хворим на COVID-19 (наприклад, через рукостискання);
- особа мала контакт із слизовими виділеннями з дихальних шляхів хворого на COVID-19 та не використовувала засоби індивідуального захисту;
- особа контактувала із хворим на COVID-19 на відстані до одного метру протягом 15 хвилин і більше та не використовувала засоби індивідуального захисту;
- контакт в громадському транспорті, залізничному транспорті, літаку в межах двох сидінь з хворим на COVID-19 (супутники подорожі).

12. Дії у надзвичайних ситуаціях: При отриманні сигналу «Повітряна тривога»

Алгоритм дії під час отриманні сигналу «Повітряна тривога»

- При отриманні сигналу «Повітряна тривога!» педагогічний працівник має миттєво сповістити здобувачів освіти (словесно) про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації та припинити навчальне заняття.
- Педагогічний працівник нагадує здобувачам освіти про головну мету та правила евакуації: не говорити, не бігти, не штовхатися, не повертатися.
- Педагогічний працівник бере з собою класний журнал, свої особисті речі, очолює групу здобувачів освіти і визначеним маршрутом рухається разом з ними в тимчасове укриття.
- У середині тимчасового укриття відповідальні особи повинні забезпечити, щоб здобувачі освіти швидко та обережно зайняли свої місця.
- Після того як усі здобувачі освіти займуть свої місця, педагогічний працівник повинен перевірити наявність усіх здобувачів освіти за списком.
- Під час перебування в тимчасовому укритті вчителі та відповідальні особи повинні провести заходи, щоб заспокоїти здобувачів освіти та всіх, хто знаходиться в укритті.
- Після отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги!» здійснить організоване виведення здобувачів освіти.

Інженер з охорони праці

Олена БОНДАРЕНКО

Головний інженер

Володимир ПЕЛІПАКА

Узгоджено:

Юрисконсульт

Анна ШТАНЬКО